

Здравейте!

Надяваме се, че работната група ще обърне внимание на нашите препоръки и предложения за промени в Закона за филмовата индустрия, които биха спомогнали за разширяването на възможностите за финансиране на филмови проекти, за жанрово разнообразие и за по-голям шанс за млади и нови автори, и продуценти да получат държавно подпомагане за своите идеи и бъдещи филми.

Убедени сме, че Законът за филмовата индустрия и държавните институции би трябвало да отразяват културни политики, които да стимулират реален културен процес с активното участие на творци, специалисти и професионалисти.

Благодарим за предоставената възможност!

Предложенията бяха изготвени и се подкрепят от:

Ирина Китова – режисьор

Галина Георгиева – режисьор

Христо Симеонов – режисьор

Ивайло Валентинов Пенчев - режисьор

Янчо Михайлов – режисьор

Симеон Киров – оператор

Радослав Колев – оператор

Донка Иванова – режисьор по монтажа

Предложения за промени

1. По отношение на критериите за оценка на проекти

Предложение на работната група:

Член 27, ал. 1, т. 1 се изменя както следва: „1 културните, художествените и творчески качества на проекта с акцент върху оригиналността на темата, художествената стойност на сценария, използваните творчески методи на филмов разказ, драматургичната структура, главните герои, визуалната концепция, творческата полза на проекта.“

Предложения за промени:

Да бъдат заменени следните термини и словосъчетания:

- „оригиналност на темата“ с „творческа интерпретация на темата“ – в предложението на работната група съществува опасност т.нар. вечни теми и сюжети в изкуството да бъдат определени като „неоригинални“;
- „художествена стойност на сценария“ с „оригиналност на сценария“ - това все пак е критерий, който може да бъде приложен и за адаптация на литературно произведение, докато „художествена стойност“ е твърде остаряло и спорно понятие;
- „методи“ да бъде заменено с „подход“;
- „творческа полза от проекта“ – да отпадне като неясна формулировка – полза за кого, по отношение на какво и по какви обективно измерими критерии, приложени от кой; по отношение на този текст съществува опасението, че може да се разглежда като опит да се стимулира главно производството на филми-портрети за известни личности, исторически/патриотични филми и/или проблемни социални драми, но по същество не предполага стимулиране на иновативност, различно мислене и творчески търсения на авторите и т.н., което е част от реалния културен процес.

Мотиви: Предложенията на работната група предполагат висока степен на субективизъм при оценяването.

Необходимо е да се преосмисли структурата и съдържанието на оценъчните карти, които да отразяват реално потенциала на всеки отделен творчески проект, а не доколко проектът и неговите автори се вписват в предварително зададена рамка, която ограничава както възможността за изява на цели групи от творци и професионалисти в областта на киното и аудио-визуалните изкуства, но и творческите решения и възможности, както и по-смели и различни подходи.

Оригинален текст:

Член 27, ал. 1, т. 2. Търговския им потенциал и възможността за международно признание;

Предложение на работната група:

В т. 2 думите „търговският им“ се заменя с думата „зрителският“.

Предложение за промяна:

Да остане само „зрителски потенциал“.

Мотиви:

Критерий като „възможност за международно признание“ е обективно неизмерим, тъй като основно е базиран на личен вкус, степен на осведоменост, адекватност на самооценката и оценката на проекта в контекста на световните и съвременните тенденции.

„Зрителски потенциал“ все пак отразява най-малко целевата група, към която е насочен филмовият проект и предполага реални отговорности на продуцента по отношение тема, идея, сюжет, стилистика, реализация, както и на по-смели творчески решения.

Оригинален текст:

Член 27, ал. 1, т.5 Професионалния опит на продуцента и режисьора, признанието на техни предишни произведения от зрителите, на международни фестивали и номинации на професионални сдружения и организации.

Предложение на работната група:

В т. 5 думите „професионалния опит“ се заменят с думите „професионалните постижения“.

Предложение за промяна:

Текстът по т. 5 следва да отпадне в този му вид.

Мотиви: Такъв текст въвежда дискриминационен критерий спрямо продуценти и режисьори с по-малък опит или такива, които са работили в други сфери на аудио-визуалните изкуства и медиите, или на позиции като асистенти, копродуценти и т.н.

По същество дискриминира режисьори, които нямат „достатъчно високо оценен“ професионален опит и създава обективни пречки за развитието и реализацията на млади автори или на такива, които биха желали да реализират първи и/или втори пълнометражен филм след дебют, както и други случаи – напр. на автори и професионалисти с постижения в други културни сфери, ако се има предвид само българската филмова индустрия, а не полето на аудио-визуалните изкуства, медиите и културата като цяло в определянето на „професионалните постижения“ на съответния кандидат. В XXI век ограничаването на възможностите за творческа и професионална изява е ретроградна тенденция, която не стимулира реален културен процес.

Също така, в предложението текстът изборът на продуценти се свежда до „утвърдени“ фирми с дългогодишен опит и по същество дискриминира и ограничава появата на потенциални нови продуценти, създавайки реални

препятствия за тяхната инициатива и възможности за реализация. Има достатъчно аргументи и филми, които да подкрепят тезата за разширяване и развитие на професионалната сфера, а не за ограничаването на бенефициентите по закон до малка група от хора.

В закона би трябвало да залегне необходимостта от развитие на конкретната културна сфера и на професионалното развитие на отделните културни агенти в условията на реална конкуренция на идеи, концепции, стилове, подходи и т.н.

Такъв текст представлява юридически проблем не само в контекста на българското законодателство. Текстовете в този „дух“ са създавали вече проблеми като спиране и/или оспорване на резултати от конкурсни сесии и пр. и представляват основание промените в Закона за филмовата индустрия също да бъдат „атакувани“ по съдебен ред, с основателни аргументи.

Предложение за промяна на текста:

т. 5/ Професионалният опит на продуцента и режисьора в областта на киното, аудио-визуалните изкуства и медиите или принос за развитието на българската филмова индустрия, кинознанието и кинообразованието, или в развитието и популяризирането на българската култура и изкуство.

Оригинален текст:

Член 27, ал. (2) Разпоредбата на ал. 1, т. 5 не се прилага при държавно подпомагане на дебютни български филми.

Предложение за промяна:

В края на изречението вместо точка се поставя запетая и се добавя „за първи и/или втори пълнометражен филм на режисьора“.

Мотиви:

Част от държавната културна политика в областта на филмовото изкуство би трябвало да бъде и създаването на възможности за изява и подкрепата на млади и/или нови оригинални творби и автори. Статистически погледнато, в България „млад режисьор“, който прави дебют, първи или втори пълнометражен филм е човек около 35-40 години, което е доста притеснителна тенденция също.

Необходимо е да се насочи вниманието на продуцентите в посока на подпомагане на изявата на съвременни творци и артисти, а не само на автори с подходяща биография и постижения. Юридическо недомислие би било *Член 27, ал. 1, т.5* в предложени вид и поправка да се отнася с еднаква сила за продуцент и режисьор, които представят проект за първи или втори пълнометражен филм и такива, които представят свой пореден творчески проект след други успешни или не предишни филми. При тези условия първите нямат никакъв шанс за подкрепа от страна на НФЦ дори и при високи оценки на художествените качества на предложени проект.

Такъв казус съществува и в момента, като в новите поправки не намира своето решение, а предложението на работната група го задълбочава.

2. По отношение на подпомагането на филмопроизводството

Оригинален текст:

Член 28, ал.(6) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Размерът на средствата за държавно подпомагане на филм по ал. 1 не трябва да надвишава 50 на сто от бюджета на проекта, а за нискобюджетните филми - 80 на сто от бюджета на проекта.

Предложение на работната група:

В чл. 28, ал. 6 думата "нискобюджетните" се заменя с думата "трудни". В края на изречението вместо точка се поставя запетая и се добавя изразът „но не повече от 70 на сто от среднотатистическия бюджет за предходната година за съответния вид филм“.

По отношение на промяната предложение на работната група в

Допълнителни разпоредби:

В § 1 от Допълнителните разпоредби т. 23 се изменя както следва: "23. "Труден филм" е филм, чиято единствена оригинална версия е на български език и е с бюджет, не по-голям от среднотатистическия бюджет за съответния вид филм за предходната година".

Оригинален текст:

23. (нова - ДВ, бр. 98 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) "Нискобюджетен филм" е филм с бюджет не по-голям от 60 на сто от среднотатистическия бюджет на европейски филм за предходната година по данни на Европейската аудио-визуална обсерватория.

Предложения за промени:

В чл. 28, ал. 6 думата "нискобюджетните" се замени с думата "специфични" като се поставя запетая и се добавя „които се отнасят до филми с бюджет не по-голям от 35 на сто от среднотатистическия бюджет за съответния вид филм или са първи и/или втори филм на режисьори на български игрални, документални и анимационни филми, или са български игрални, документални и анимационни дебютни филми, или филми чиято единствена оригинална версия е на български език“.

Да се запази текста - В края на изречението вместо точка се поставя запетая и се добавя изразът „но не повече от 70 на сто от среднотатистическия бюджет за предходната година за съответния вид филм“.

Всички изброени категории филми по същество са „трудни“ и пряко кореспондират със съдържанието на директивата, отнасящо се до националния контекст и културната специфика.

В Допълнителни разпоредби изменението следва да бъде:

В § 1 т. 23 "Специфичен филм" е филм, чиято единствена оригинална версия е на български език или е с бюджет не по-голям от 35 на сто от среднотатистическия бюджет за съответния вид филм, също е първи и/или втори филм на режисьори на български игрални, документални и анимационни филми или български игрални, документални и анимационни дебютни филми“.

Мотиви:

Изключително неясно, неточно и спорно определение на „труден филм“. Има разминавания в предложенията за промени относно дефинирането на т.нар. „нискобюджетен филм“, който би трябвало да е с бюджет не по-голям от 35 на сто от средностатистическия бюджет за съответния вид филм /според предлаганите промени в чл. 30, ал. 2, т. 1/, но може и да не бъде „определен“ като „труден филм“ *Допълнителни разпоредби, предлагана промяна: § 1 т. 23 "Труден филм" е филм, чиято единствена оригинална версия е на български език и е с бюджет, не по-голям от средностатистическия бюджет за съответния вид филм за предходната година."* и съответно, да получи възможността за предложената 70 на сто държавна подкрепа.

Предложение на работната група:

В чл. 30, ал. 2, т. 1 придобива следното съдържание: „1. вида на филмовите проекти, разпределени по следните категории:

- а. български игрални, документални и анимационни филми,
- б. игрални, документални и анимационни филми при условията на копродукция с държави – страни по Европейската конвенция за кинематографска копродукция и с други държава, с които Република България има сключени спогодби в областта на филмовата индустрия и аудиовизията,
- в. филми с бюджет не по-голям от 35 на сто от средностатистическия бюджет за съответния вид филм;
- г. развитие на проекти, включително създаването на филмови сценарии за български игрални, документални и анимационни филми;
- д. създаване на български игрални, документални и анимационни дебютни филми.“

Предложения за промени:

Добавяне на нова категория, която да е „създаване на първи и/или втори пълнометражен филм на режисьори на български игрални и документални, и на на първи и/или втори филм на режисьори на анимационни филми“.

По отношение на т. в/ - определяне в Допълнителните разпоредби на процедурата, по която ще бъде определян „средностатистическия бюджет за съответния вид филм“ – данни, обработка на данните, обнародване на резултата за текущата година преди обявяването на сроковете за подаване на документи, датите за провеждането на сесиите за финансиране на филмови проекти и т.н.

Мотиви:

Необходимо е в Закона за филмовата индустрия да бъдат отразени и политиките на държавата, а и на гилдията за стимулиране на реален културен процес, за развитие на този процес. При добро управление на средствата е напълно възможно да се създадат и защитят инструменти за подкрепа на творческото взаимодействие и активността, на отваряне на възможности за творческа изява.

Съществува видим дефицит на подкрепа в началото на творческия път /единствено изключение е дебютът/, което е явна демонстрация на липса на гъвкавост в система на държавно подпомагане и стимулиране на творчески потенциал и инициативност.

Именно държавното подпомагане е редно и морално да бъде насочено към по-широка група граждани и да бъде в състояние да създава реален културен процес.

3. Предложения, извън обсъждането на предстоящите законови промени:

Предложение за промяна:

За дебют, първи и/или втори пълнометражен игрален и документален, и за първи и/или втори анимационен филм следва да бъдат насрочвани самостоятелни сесии – два пъти в годината, според утвърдените практики.

Мотиви:

Това ще позволи да се разпредели тежестта при оценяването на проектите и да се запази фокуса и приоритетите при оценяването.

Предложение за промяна:

В рамката на процедурата за провеждане на извънредни сесии, свързани с годишнини и други подобни, да се провежда и една „извънредна жанрова сесия“ за стимулиране на специфични жанрове и/или видове филми, като решенията по отношение на жанра и процедурата за такава сесия да бъдат в правомощията на Изпълнителния директор на НФЦ.

Мотиви:

Подобна практика ще предпостави компетентност в областта на културния мениджмънт и управлението на културни процеси от страна на Изпълнителния директор, а не единствено администриране на процесите на финансиране.

Предложение за промяна:

Таксите за кандидатстване на бъдат съобразени с вида на филмовите проекти по категории и да бъдат регламентирани както следва:

а/ български игрални, документални и анимационни филми – 0,1% от общия бюджет на конкретния проект;

б/ игрални, документални и анимационни филми при условията на копродукция с държави – страни по Европейската конвенция за кинематографска копродукция и с други държава, с които Република България има сключени спогодби в областта на филмовата индустрия и аудиовизията – 0,1% от общия бюджет на конкретния проект;

в/ филми с бюджет не по-голям от 35 на сто от средностатистическия бюджет за съответния вид филм – 0,01% от общия бюджет на конкретния проект;

г/ създаване на български игрални, документални и анимационни дебютни филми - 0,01% от общия бюджет на конкретния проект;

д/ създаване на първи и/или втори филм на режисьори на български игрални, документални и анимационни филми - 0,01% от общия бюджет на конкретния проект;

е/ развитие на проекти, включително създаването на филмови сценарии за български игрални, документални и анимационни филми – в размер на 200лв. за

пълнометражен игрален филм, 150лв. за пълнометражен документален филм, 100лв. за късометражни и анимационни филми.“

Мотиви:

Доколкото събирането на такива такси е законосъобразно по принцип, все пак е недопустимо да няма диференциране на таксата според вида на проекта. Това по същество обезсмисля разделянето на филмите на видове и категории, както и други административно-правни положения, в следствие на това разделение.

06.03.2017г.

София